

VESZPRÉMMEGYEI ÚJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Hónap 4 rére 16 kor. Fél évre 8 kor.
Negyed évre 4 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért kapják a lapot.

Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Hj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusítottak.

Felkérjük hátralékos előfizetőinket, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek. Akinek előfizetése a hó végéig be nem érkezik, annak a lap további küldését megszüntetjük.

Azok ellen pedig, akik lapunkat hosszabb időn át elfogadták, de előfizetésüket be nem küldötték, jogi úton leszünk kénytelenek eljárni.

A kiadóhivatal.

Jobbra-balra.

Jókai egyik regényében írja meg, hogy amikor a régi Erdélyben győzött a békepárt és nem sikerült a fejedelmet belehcecelni abba, hogy Magyarország kedvéért háborúba keveredjék a törökkel, Bánffy Dénes a fejedelem ebédje alatt így szólott a kudarcot vallott, intrikus Teleky Mihályhoz:

— De szomorú kigyelmed Teleky Mihály uram! Mint akinek porba esett a palatinussága!

Ugyanezt mondhatná most Tisza István Andrassy Gyulának, akinek a külügyministersége esett porba, ami manapság olyan palatinusság-féle. S amiért Andrassy nem annyira szomorú, mint inkább dühös, mert — amint a kép mutatja — ez az egész politikai befolyásának elveszését jelenti. — És még abban is vág a hasonlat, hogy ez esetben is a megcsalódott intrikus volt a harc, a követválasztás prószakolója s ma is a fejedelem, a király magasztos békehajlandóságán szenvedett hajótörést a gonosz cselszövény. Végül Erdély is érdekelte volt az ügyben gróf Bethlen István személye által, aki az egykori, szintén békepárti Bély Pál nemes alakjának felel meg.

Munkapárti győzelem.

Ne ejtsen tévedésbe senkit a cím. Nem diadalváltás, nem öndicsérő himnusz zengése következik az alábbi sorokban. Nem követjük politikai ellenfeleink silány példáját és nem szerezzük meg nekik azt az örömet, hogy az ő szálnalmas sorsukat *pártpolitikai* céljaink részére akarnók kihasználni. Nem szándékozunk összeállítani egy év alatt felhalmozott politikai bűneik lajstromát sem. A mesebeli számár rugása a haldokló oroszán, csak a koalíció természetrajzához tartozik s mi ebben sem akarunk hozzájuk hasonlítani. Kivált amikor a most kimuló oroszán nem is, volt oroszán, csak

annak a bőre, amelybe ők belebujtak. Amit e cikkünkben leszögezni kívánunk, az nem egyéb annál az *erkölcsi* diadalnál, amit a munkapárt becsületes, hazafias magatartásával a koronánál és nemzetnél egyaránt aratott. Nem az által, hogy a kormány lemondani kényszerült, mert hiszen az megszületése óta magában hordozta az enyészet csiráját. Hanem az által, hogy a meggyőzés erejével felébresztette az önludatot és lelkösmeretet még a más politikai pártok levőknél is és álláspontja helyességét, hazafias aggodalmainak jogosultságát megértette a nemzettel és uralkodójával. Amjének nem meglepő, csak természetes következménye volt a kormány elsöpörítése.

És hogyan vívta ki a munkapárt ezt a történelmi értékű győzelmet? Nem ordítással, fűtüléssel, nem padveressel és miniszteri székek felhasogatásával, nem *átállan* teremszolgák pofozásával és tintatartó dobálással, nem padok tetején táncolással és rendőrök kezében való elájulással, amint azt az első (1906.-i) és második koalíció férfiai tették. De nem is köpönyegforgatással, az egykor gyűlölt radikálisokkal való szövetezéssel, nem Bécs előtt való meghunyászkodással s oda mindent szállítással, nem osztrák körökkel szőtt intrikával és küllelenségeinkkel való kacérkodással, — a mint azt szintén az első és második, kis különbséggel *ugyanazokat* a politikusokat magában foglaló koalíció cselekedte. A munkapárti képviselők ajkáról egyetlen sértő szó, vagy illetlen kifejezés nem hangzott el bármily országos ügy tárgyalásánál és nem hogy a palotaórság beavatkozására nem volt ok, de még csak elnöki rendreutastásra sem. Amde annál rendületlenebbül küzdöttek az érvek tömegével, a logika vaskövetkeztetésével, az igazság mindent áttörő erejével, a meggyőződés hűségével, a szó legeszményibb hatalmával. Gróf Tisza István egyéni és politikai puritánságának (az ellenpártra is áterjedő varázsával vezette a nemesen megívott küzdelmet, amelyben méltán sorakoztak lángelkű vezérek mögött a munkapárt többi tagjai, utóbb már az ellenpártból is azok, akik hazájuk sorsát a szívükön viselik.

És ime, még a képviselőház nyílt csataterére sem jutottak a szűkkörü bizottságból, már megbukott a nemzetgyilkos választójogi javaslat, megbukott annak stréber megalkotója és magával

rántotta az egész életképtelen rendszert is. Pedig a többségben levő munkapárt még azt a kényszerítő eszközt sem alkalmazta, amit az annakidején kisebbségben volt koalíció alkalmazott, hogy az állam gépezetét megakasztotta volna, mert a választójog kivételével megszávozott minden eszközt a kormánynak, ami az ország háború-alatti kormányzásához szükségesnek mutatkozott. — Ezzel a letagadhatatlan, örökbecsű erkölcsi győzelmével nemcsak azt bizonyította be a munkapárt, hogy mire képes egy *tisztességes ellenzék*, hanem azt is fényesen dokumentálta, hogy csakis a tisztességgel lehet nagy eredményeket elérni a *nemzet javára*, anélkül csupán önző célokat.

Éppen ezért — megvalljuk — bizonyos aggodalommal vagyunk eltelve a kormányválság olyatén megoldása iránt, hogy most nyomban a munkapárt vegye át a kormányzást. Nem a munkapártot jeljük annak következményeitől, hanem a nemzetet az áldatlan belviszályoktól, amibe egy *nem tisztességes ellenzék* behajszolhatja. Már pedig az az ellenzék, amelyet a politikai hajótörött Andrassy Gyula akar most megszervezni sötét boszujának kielégítésére, az előjelek szerint nem lesz méltó a „*tisztességes*“ elnevezésre. Ez az ember, aki minden jónak és igazságnak lelke szerint esküdt ellensége, nem fog visszaretenni semmiféle eszköztől, hogy Tiszát, aki megint az igazság fegyverével verte meg, lehetlenné tegye.

Bármennyire szeretnők is azonban elkerülni minden viszálykodást a háború még hátralevő ideje alatt, ha az ország érdekei parancsolják, a munkapárt vállalkozni fog a súlyos feladatra. És nem fog megijedni az Andrassyék boszorkánykonyháján fött gyilkos méregtől sem, hanem ki fogja azt útni a kezükből, mielőtt még a magyar népnek beadhatnák. —
—
—

Politikai hírek.

— **Főispánunk lemondása.** Dr. Rainprecht Antal, aki tudvalevőleg tavaly nyáron az Esterházy-kormány alatt neveztetett ki Veszprém vármegye főispánjává, ez állásáról — a változott politikai viszonyok folytán — lemondott.

— **Az új külügyminiszter.** Bárány István, az új külügyminiszter elfoglalta hivatalát és a nála tisztelettel tisztviselőnek adott válaszában hangsúlyozta, hogy po-

Itt kaja ugyanazokat a célokat fogja követni, mint Czernin. A háborút addig fogjuk folytatni, amíg ellenségeink erre kényseritenek. E mellett azonban Czernin békemunkáját is tovább műveljük: A külügyminiszter Hertling német kancellárhoz pedig táviratot intézett, amelyben a rendületlen szövetségi hűséget vallja politikája megmásíthatatlan alapjává. — Itt jegyezzük meg, hogy a németek ugyanezért a rendületlen hűségért épp oly örömmel fogadták volna gróf Tisza István külügyministerségét, mint amilyen szívesen veszik Burián kinevezését.

Kormányválság.

Nem a választójog miatt buktak meg. — Megint Andrassy kezeli — Jöjjön a munkapárt! — Koncentráció vagy pártokivüli kormány? — Szakadás a kormányban.

Jeleztük legutóbb röviden, hogy a Wekerle-kormány beadta lemondását öfelségének. Most pedig már megírhatjuk, hogy a lemondás végleges és már új kormányalakításon fáradoznak a politikusok.

Igen érdekesek a lemondás körülményei és előzményei. A már lemondott kormány tagjai a miniszterelnökök kivéve, aki a megegyezésnek volt a híve, azt hangoztatják, hogy a választójog miatt mondták le és hogy igen örülnek ennek a fordultnak. A valóság pedig az, hogy majd elájultak, amikor megtudták, hogy meg kell a hatalomtól válniuk. Mert muszáj volt lemondaniuk, Andrassy redkényszerítette őket.

Eppen miniszteri tanácskozás volt a főbb, hogy a választójog kérdésében hogyan-miképp járjanak el, — mert azt már tudták, hogy meg vannak bukva, mivel a király az ő megegyezést meghíúsító határozatuk dacára sem adott engedelmet a házfelosztáshoz, — amikor gróf Andrassy Gyula két párthívével radjuk üzent, hogy Buriánnak külügyminiszterre történő kinevezése miatt azonnal mondjának le állásukról, különben ő ellenük fordul. Andrassy ugyanis azt hitte, hogy ő lesz a külügyminiszter s majd megpukkadt, amikor értesült Burián kinevezetéséről. A kormány tehát Andrassy terrorizmusa alatt beadta a lemondását, aminek csak az egyetlen Vázsonyi örült, hogy nem neki egyedül kellett távoznia.

A bukás a kormányban nagy lehangoltságot keltett, sokaknak az orrávára folyik, mások szemrehányással illetik a minisztereket, kivált herceg Windischgrätzet, aki úgy informálta a királyt, hogy „rekvirálni és követválasztást csinálni egyszerre nem lehet.“ És azt sem tudják, hogy miként oldják meg a kérdést.

Gróf Andrassy Gyula és vele együtt gróf Apponyi Albert azon az állásponton van, hogy a munkapárt győzött, annak kell étvanni a kormányzást és sajtójukkal is ennek érdekében csinálnak hangulatot. Andrassyék terve ugyanis az, hogy ha a munkapárt kerül megint kormányra, a mai összetakolt kormányt megint szétválnék 48-asra és alkotmánypártira és ellenzékbe mennek. Csatlakozik hozzájuk Vázsonyi a radikális elemekkel és gróf Károlyi Mihály a pártjával és olyan felfordulást idéznek elő az országban, hogy a kormány sírva nézhet utána. A Wekerle-kormány elrendelte a rekvirálást, megterhelő adó törvényeket kezdeményezett, a fizetvéselek sorsát elhanyagolta, a közéleti lemerést össze-gabolyította és számos oly hibát követett el, aminek csak ezután lesz meg a súlyos következménye. Andrassyék tehát azt szeretnék, hogy az az „ezután“ már Tiszáék érje, ők pedig gonosz cinizmussal, telkiismeretlenséggel és a szociálisták meg nemzeiségek segítségével fellátnak ellenük az országot. Arra számítanak ugyanis, hogy a koalíció kormányzat által megválasztott nemzet nem fogja keresni, hogy ki kezdte a hibás lépést, hanem az éppen kormányon levő munkapárt ellen fog elégedetlensége kitörni.

A munkapárt ellenben, ahol gúgdatlan mérlegelik a helyzetet, nem ijed meg ettől, mert bizik a magyar nép józan ítélőképességében. A munkapárt — amint gróf Tisza István kijelentette — nem tolatkzik, nem kap a hatalom után, de vállalja a nehéz munkát és a vele járó felelősséget a haza érdekében. Az erők egyesítését tehát szükségesnek tartják, de minél szélesebb alapokon. Épp azért a munkapárt legjobban szeretné, ha koncentrációs kabinet alakulna Wekerle, gróf Zichy János, gróf Serényi Béla vagy gróf Bethlen István elnöksége alatt. Amde ha az ország érdeke úgy parancsolja, a munkapárt maga is átveszi a kormányt.

Ugyancsak a koncentrációt kívánja a jelenlegi kormányt nagy része is. Apponyi és hívei lehetetlennek tartják ugyanis, hogy megint visszaforgassák a köpönyegüket 48-asra, ha már a hatalom kedvéért kifordították azt és egyesültek a 67-ekkel. Így valószínűleg a koncentrációs kormány a mostani kormányparitból is tekintélyes számú támogatást akadna. Andrassyék gonosz terve kudarcra vár.

Szó van végül arról is, hogy egy pártokon kívül álló kormány veendő az ország ügyeinek intézését.

Persze Andrassyék mindent elkövetnek, hogy minél nagyobb felfordulást idézzenek elő és ezért a 48-as alkotmányt végrehajtó bizottságot, majd elnöki tanácsát hívták össze, ahol kiereszkolltak egy határozatot, amely a lemondott kormány eljórását helyesli. De ez nem egyhanguan ment keresztül, sőt eles viták voltak a pártban, és az a határozat már nem is az, amit Vázsonyi Vilmos terjesztett elő, aki persze — mivel ő belőle már nem lesz miniszter — igen éles hangra javaslatot szövegezett, de lezavarták. Sőt Wekerle miniszterelnök kijelentette, hogy ő ugyan híve a választójognak, de nem tagasz-kodik belülszerint Vázsonyi javaslatához.

Minden jel arra vall, hogy a kormányban szakadás áll be, sőt ez már be is következett és a megegyezés híveinek támogatásával koncentrációs kabinet alakul, valószínűleg Wekerle elnöksége alatt.

Hírek.

— Személyi hírek. Dr. Rainprecht Antal főispán különböző hivatalos ügyekben Budapesten járt, ahonnan tegnap este érkezett vissza székhelyére. — Weidner Diessel Ernő 31. honvéd ezredes, aki annak idején olasz fogságba esett, a múlt héten onnét megszabadult és Veszprémbe érkezett. — Dr. Preszly Elemér orsz. képviselő, a Hadigondozó országos megbízottja, a hadigondozó népiroda ügyében a héten Veszprémbe tartózkodott. — Csikvándy Béla túzérásdos Veszprémbe érkezett szabadágáról és 15-én átvette a 7. honvéd tábori ágyus pótúteg parancsnokságát.

— Nemesi címer. A király györgyalvi dr. Csate Antal ügyvédnek, Veszprém város fizti főügyésének és plispöki ügyésznek, valamint törvényes utódainak magyar nemes-ségük és györgyalvi előnevük épségben tartása mellett a bemutatott címet adományozta.

— Halálozás. Somogyturi Kunfl Adolfné született Hochsinger Hermina, a kaposvári izraelita jótékony nőegylet elnöknője. Kaposvártól 70 éves korában meghalt. Nemes-szivű és jótékony uriaszony volt, aki résztvett minden kulturális intézmény vezetőiben és akit állatánosan tisztelték. Szerdán délután temették el nagy részvét mellett. — Az elhunyt nővére volt Roxenthal Nándor volt veszprémi az. hitközségi elnöknek.

— Alispánunk a balatoni világműs-művek igazgatója. A Balatonvidéki Világműs-művek r. t. az elmúlt napokban tartotta rendes közgyűlését, amikor is az igazgató-ságba beválasztották dr. Bibó Károlyt, vármegyénk alispánját is.

— Átmenetgazdasági biztosok. Kantonáinknak a leszereléskor szükségessé váló kenyérkereseti forrás biztosítása, illetőleg azoknak a munkaközvetítéssel kapcsolatos elhelyezésének előmozdítása céljából leszerelési állomásokat létesítenek, amelyekhez az átmenetgazdasági miniszter polgári biztosokat nevezett ki. A veszprémi leszerelési állomás biztosául dr. Rupert Rezső tb. vm. fő-ügyész, főispáni titkár, a hajmáskérié dr. Fadrer István esperes plebános, a pápaié pedig dr. Mohácsy Lajos ev. lelkész lett.

— Szinpártoló egyeteli gyűlés. A Veszprémi Szinpártoló Egyület a város háza tanácstermében f. hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor évi rendes közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1917. évi számadások és mérleg megállapítása, jóváhagyása, felmentvény megadása. 3. Indítványok. 4. Választások.

— Hadigondozó népiroda. Megirtuk annak idején, hogy ilyen létesítenek Veszprém-ben és Pápán. Most arról értesülünk, hogy a veszprémi hadigondozó népiroda vezetésével Misy Károly nyug. kir. ítélőtáblai bíró lesz megbízva.

— Ipartestületi közgyűlés. A Veszprémi ipartestület e hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a város háza nagytermében tartja XXXIV. évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A közgyűlés által 2 tag megnevezése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 3. Jegyző jelentése az ipartestület előiráságának 1917. évi működéséről és az ügyfolyamokról. 4. Számvizsgálók jelentése az 1917. évi pénztárforgalmi és vagyonkimutatásról; javaslata a felmentvény megadására és az 1918. évi költségelőirányzat megállapítására nézve. 5. A számvizsgálók javaslata az 1915. évi dijhátralékokból be nem hajtható összeg leírására nézve. 6. Az előjáráságnak és 3 számvizsgálónak 1 évre leendő megválasztása. 7. Az alapszabályok 11. §-a értelmében netán beadott indítványok. Határozatképes létszám hiányában a közgyűlés 15 nap múlva, vagyis május 12-én fog — a megjelentek számára való tekintet nélkül — megtartatni.

— Kézimunka kiállítás. A Veszprém-ben rendezendő jótékonycélú Kézimunka kiállítás iránt városzerte nagy az érdeklődés. A múlt héten megalakult a 32 helyből álló rendező bizottság, amelynek tagjai a kiállítás ideje alatt az ellenőrzést és felügyeletet gyakorolják. Nagy számban érkeznek már a bejelentések a kiállításban való részvételre s az érdeklődés után itélve a kiállítás fényes sikerrel kecsegtet. — Ezután is felkéri a rendezőség az érdeklődőket, hogy a kiállításra szánt kézimunkáikat a név megjelölésével lehetőleg már e hó 29-án és 30-án küldjék be a megyeház nagytermébe, ahol azok d. e. 10—12 és d. u. 3—6 óra között nyugta ellenében fognak átvétetni és megőriztetni.

— Hadjótékonyági alap. A főispáni jótékony alapra 1918. apr. 12-től 17-ig befolyt önkéntes adományokból a 2842—2913 sz. nyugtakra összesen 6300 K. Előző kimutatás szerint 129680 K 50. Összesen 135980 K 50f. Hozzáadva az 1917. évi kiadást: 29044 K 26 f. 1917—18. évben befolyt összesen: 165024 K 76 f. Nagyobb összeggel járultak az alaphoz: Marton Kálmán Pápa 1000 K, Drach Mór Wien 500 K, Klein Vilmos F. Pápa 300 K, Reszler András Szombathely, Ihász István Magyarzombathely, Babics Gyula Nagygyimót, Németh Sándor Láz, Schnitz Mihály Lajoskomárom, Grünfeld Márton Nemeszallók, Pellet Géza Dáka, Lepényi Lajos Szilasbálys, Tárkányi Pál Csetény, Berzsenyi Béla Homokpödöge, Háriscs József Vaszar, Horváth Jenő Nagydém, Szilvádi Dániel Szentgál, Kocor Gábor Magyarbarnag, Sebők Béla Magyarbarnag, Veidinger Ferenc Tés, Kiss Péter Tés, Rötter Mihály Tés, Knipfl István Tés, Julling József Herend, Kovács János Csajág 100—100 K. Ezen ado-

mányok a megfelelő nyugtazám alatt nyugtáztattak.

— **Eső.** A hét eleje óta jólköny eső öntözi a vetéseket, amelyek — a gazdasági egyelet hivatalos lapjának értesítése szerint — az egész megyében tetemes kárt szenvedtek a múlt hó végén jelemezett fagyok miatt. Az eső, amely nem állandó, de csaknem minden éjjel, néha napközben is megérred, langyos és így nevelő hatása van. Elvértve jelentkezik vihar alakjában, így hétfőn is, a mikor néhány percig apró jéggel keverve zuhogott. Ez azonban nem okozott nagyobb károkat és a levegőt sem hűtötte le túlságosan. Inkább meleg a levegő, a nap előbukkan a felhők közül és üdül a szomszúságtól már szabadult növényeket. Bizony reá fér egy kis Isten áldása szegény, megviselt gazdáinkra!

— **Közvetítés hírek.** A vármegyéhez megint érkezett 47 és fél métermázsas petróleum, amiből Veszprém város 10 métermázsát fog kapni. — Ugyancsak kiutaltak a vármegye részére 5000 kg. hadiszappant és 1000 kg. mosóport is. Ezekből pedig 500, illetve 100 kg. jut Veszprém városának. — A Cukorközpont pedig 250 métermázsas befűző cukrot utalványozott ki, ami szintén arányosan lesz szétosztva.

— **Ipartestületi díjak emelése.** A veszprémi ipartestület értesítette tagjait, miszerint a háború közbejötté óta az új, kezdő iparosok száma nagy mérvben csökkent és így ezáltal az ipartestület jövedelme nem fedezi a legszükségesebb kiadásokat sem, miért is az ipartestület előjárósága f. hó 7-én tartott előjárósági ülésében egyhangulag hozott határozatában elrendelte, hogy ezek után a szegédtetőt 2 K-ról 4 K-ra, — a szabadulót 6 K-ról pedig 12 K-ra emelte fel. A munkakönyvek árát pedig 30 fillér helyett 1 K-ban állapította meg.

— **Mozitűz.** Csütörtök este a 9 órai előadás alkalmával tűz keletkezett a veszprémi Apolló moziban. A celluloid film meggyulladt, lobbot vetett és nagy lánggal, de még nagyobb füsttel kezdett égni. Azért nagyobb veszedelem nem történt, mert a lélekjelenlét megtartott gépezés és a tulajdonos a biztonságból készületbe helyezett vízzel és homokkal nyomban elnyomták a tüzet, amelynek lángjai nem a nézőtér, hanem a folyosó felé lövettek. Persze azért az első pillanatokban nagy volt az ijedelem, de a közönség csakhamar megnyugodott, amikor a villanylámpák rögtön a tűz keletkezése után felgyulladtak és a világosságnál könnyen megtalálták a kivezető ajtókat, amelyek mindig nyitva szoktak lenni. A rendőrség még aznap este megtartotta a tüzrendészeti vizsgálatot, amelyben Pröder László rendőrfogalmazó, Winkler István tűzoltóparancsnok és még egy rendőri személy viztek részt és megállapította, hogy a tulajdonost a tűz keletkezéséért semmiféle gondatlanság nem terheli. — Utólag értesülünk, hogy dr. Bibó Károly alispán másnap, pénteken, dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő tűzoltószövetségi elnök jelentésére felülvizsgálta a rendőri tűzvizsgálatot s mivel a bizottság, amelynek tagjai az alispánon kívül dr. Óvári Ferenc képviselő, Blázy Imre vm. tüzrendészeti felügyelő és dr. Horvát Béla városi főjegyző voltak, a mozhelyiséget tűzveszélyesnek találta, az alispán Szalay Mór mozhataladonostól a játszási engedélyt ideiglenesen megvonta.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság** folyó hó 6-án tartotta közgyűlését Csékonics Endre gróf v. b. t. t. elnöklésével. Napirend előtt Berzeviczy Albert v. b. t. t. igazgatósági tag üdvözölte a részvényesek nevében Ormody Vilmos vezérigazgatót az intézetnél eltöltött 60 éves szolgálati évfordulójának alkalmából. Ormody Vilmos melege köszönetet mondott az ünneplésért s ezután a felolvasott évi jelentéseket terjesztette elő. Az évi jelentés részletesen kiterjeszkedik a társaság üzletágainak alakulására, melyek kö-

zül az élet-, jég- és betörésbiztosítás kedvezően fejlődött, míg a tűzbiztosítás káraránya kevésbé volt kedvező. A társaság hadikölcsönön jegyzései már elérték a 150 milliót. Jólékony célokra 236700 koronát fordítottak. A múlt évben elért 7341917 66 K összes nyereségből az alapszabályszerű levonások és bősége tartalékolások után 3200000 K fordítatik a részvényesek osztalékára s ez szerint minden egész részvényre 800 K évi osztalék esik. — Az „Első Magyar“ 8000000 koronát kitevő részvénytőke s ugyanolyan összegű tartalékokon kívül 16587970-94 koronát kitevő tüzdíjtartalékkal rendelkezik, mely utóbbi a társaság saját számlájára eső tüzdíjbevétele 100 százalékanak felel meg. A külön tartalék összege 6642876 K 71 f. jégkölöntartalék 2000000 K, míg az életbiztosítási összegek fedezetére szolgáló díjtartalék 213139604-65 K, az 1917. évre még ki nem vetett adókra tartalékolt összeg pedig 1590402-27 K-t tesz ki. — Mivel a közgyűlés az összes javaslatokat elfogadta s a felemelvényt minden irányban megadta, az igazgatóságba új tagul Teleszky Jánost, a felügyelőbizottságba Antal Gézát és Gaál Jenőt, a választmányba pedig báró Harkányi Jánost, báró Herzog Mórt, báró Papp Gézát, Somsits Miklóst, gróf Széchenyi Emilt és báró Tallián Bélát választotta meg.

— **A balatoni fürdők cukorszükséglete.** A vármegyéhez balatoni fürdőinek ellátására 150 mm. cukrot utalványoztatott. A szétosztás a közeli napokban fog megtörténni.

— **3000 ló mezőgazdasági munkára.** Amint értesülünk, a hadvezetőség 3000 lovat enged át a gazdaközönségnek a mezőgazdasági munkák gyors lebonyolítására oly módon, hogy a lovaknak a felét júniusban, másik felét augusztusban adják ki a gazdáknak.

— **Olesó cipők.** A népruházati bizottság Pápa város részére 200 pár fatalpu gyermekcipőt utalt ki, amelyek kizárólag hadiszállítottak gyermekek között osztaltak szét. Egy pár cipő 21 koronába került.

— **Ipari anyagbeszerző iroda.** Tekintettel arra, hogy az ipari anyagok és műhelyi kellékek beszerzése még a nagyobb vidéki városokban is mind nagyobb nehézségekbe ütközik, az Ipartestületek Orsz. Szövetsége ez okból március elején életbeléptette az Ipartestületek Orsz. Szövetségének Központi Anyagbeszerző Irodáját, amelynek célja a fent említett nehézségek leküzdése. Gondoskodik az iroda a központoknak utalt áruk szállításának kiszűrtetéséről, az árut — ha az érdekeltek kívánják — átveszi és elszállítja, bejelenti az ipartestületek igényeit a központoknál és nyilvántartja a határidőket, amikor a kiutalások esedékesekké válnak.

— **Közbiztonsági óvintézkedések.** Annak a rablóbandának garázdálkodása, amely Kádártán a napokban oly rémes rablójelkosságot követett el, arra indította dr. Török Gyula veszprémi rendőrkapitányt, hogy megfelelő óvintézkedéseket legyen Veszprém közbiztonságának védelmére. Nyomban az eset után 24 főből álló győveres erőt kért a 31. honvéd gyalogezredtől s azokat megfelelően elosztva — 8-8 tagonként — a városba vezető országutakon őrségre állította ki. Ezenkívül megerősítette az éjjeli rendőri őrzőjáratot is, sőt személyesen is felügyelt arra, hogy az éjszakai közbiztonság veszélyeztetve ne legyen. Hogy mennyire indokolt volt a nagy gyakorlatiattal bíró rendőrkapitány intézkedése, azt bizonyítják azok a rablóbandások, amelyek másnap a szentkirálybabadjai országúton és Óra felé követték el valószínűleg ugyan- csak a kádártai rablók által. Harmadnapra a rendőrkapitány 52 embert kért a katonaságtól, amik Nagy László alezredes, állományparancsnok, Veszprém városának különben is jóakaró támogatója, készségesen rendelkezésére bocsátott. Ezekkel, rendőreivel és néhány csendőrrrel pedig a Csatár-erdőben tartott razziaát, ahol azonban a rablók nem találhattak. — Dícséret illeti ezért az elővigyázatos

eljárásért a derék, kötelességtudó rendőrkapitányt, akinek a városi tanácsban előterjesztett ama javaslatát (amit különben már is elégszer hangsúlyoztunk), hogy az éjjeli világitást állandósítani kell. Ezt fölöttébb indokoltá teszi Veszprém városának fekvése is, mert a hegy-völgyön akkor is nehéz éjszaka a járás, tehát az ellenőrzés, ha nem félünk rablók közeledésétől. Hiszünk, hogy a javaslatnak lesz fogalaja s az amugy is rövidebb nyári éjszakákon állandó lesz a világitás Veszprémben.

— **Tűzoltói kötelezettség.** A belügyminiszter elrendelte, hogy ezenül tizenhét éves kortól mindenki számára kötelező a községi tűzoltói szolgálat s ezenkívül is nagy szabású intézkedéseket tett a természeti tűzvédelmi biztosítása érdekében. A tűzoltó-tanfolyamok készülő reformján kívül a tűzbiztonságot szolgálja a belügyminiszternek az az intézkedése is, hogy a közigazgatási tanfolyamokon kötelező tárgyként tanítsák a tűzoltást.

VISZKETEG!

Rüh, sömör és mindennemű bőrbaj biztos gyógyszere a

BORÓKA-KENŐCS.

Nem piszkít és szagtalan. Ára 3, 5 és 9 kor. Hozzávaló Boróka-zsappan 5 kor. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagy-kőrös.

Veszprémben kapható:
Földes Lajos gyógyszerárban,
Kossuth Lajos-utca.

— **Elcsipett tolvajok.** A pápai Gross-féle malomból két jómasdár gépsziját lopott. A rendőrség nyomozást indított és a csendőrségnek sikerült is elfogni őket Celdömölkőn. Két szökött katona volt a tettes.

— **Hogyan bánjunk a hadifoglyokkal?** A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a monarchia és Németország által megszállott orosz területekről való hadifoglyokat illető új bánásmódról vonatkozólag. A rendelet szerint, amely különösen a munkaadókat érdekli, a békéltetés következtében a hadifoglyok még nem tekinthetők szabadoknak, mert a hágai egyezmény ezt nem írja elő, csak mielőbbi hazaszállításukat kívánja. A velük való bánásmód azonban mégis más, mint az egyéb területekről származó hadifoglyokkal. Az új rendelkezések május 1-én lépnek életbe s a munkaadók, akik ezek mellett nem akarják hadifoglyaikat megtartani, tizen-négy napos felmondással élhetnek.

— **Csempészés meggátolása.** A közéletmező miniszter egy rendeletében kifogásolja, hogy egyes főszolgabírák és rendőrkapitányok késedelmesen adják ki az élelmiszer csempészést feljelentő közlegeknek az illetékes egyetértéssel jutalomdíjat, ami az illető közlegeket elkedvetleníti. Ennek folytán utasította az alispánokat az ilyen jutalomdíj sürgős és visszamenőleges folyósítására.

— **Földjeink katonai megművelése.** Vármegyénk alispánja közzétette a honvédelmi miniszternek márciusban kiadott rendeletét a legénységnek mező- és erdőgazdasági, valamint szőlőművelési és egyéb gazdasági munkákra való szabadságolása és munkasoztagok vezénylése tárgyában. E szerint az egész év folyamán (tehát télen is) lesznek ilyen gazdasági szabadságolások és vezénylések. Szabadságot kaphatnak önálló mezőgazdák (bérlek), közvetlen hozzáfutók, szőlőbirtokosok, vintellérek, kádárok, bográrok, korácsok, önálló kertészek. A főbb legénység a munkasoztagba osztatik. A szabadság tartalma — az utazást is beleszámítva — 20 nappal följebb nem terjedhet.

Csupán bogárok és kovácsok a tavaszi és őszi szántás előtt, valamint kádárok a sztrét előtt kaphatnak 5—5 hetet. A miniszteri rendelet intézkedik az utazás módjairól és a munkaadó megkatonája közötti viszonyról. A hádiságélyezettek is bevonatnak a gazdasági munkákra.

— Védekezés a kukoricamoly ellen.
A földművelésügyi miniszter a tengeri moly elleni kötelező védekezés tárgyában rendeletben közli, hogy az általában 2—3 arasznyira vágott kukoricatartó szártöveivel (kukoricatuskóval, csumával) nagyon sok hernyó elkerüli az elpusztítást és így a tarló valószínűleg melegebbé válik a következő évi fertőzésnek, ennek megakadályozása végett tehát a kukoricaszárak közvetlenül a föld színénél, a gyökérkorona fölött kell kivágni. A tengerikóró, (kukoricaszár, tuskó, csuma) felhasználása és megsemitésére a rendelet szerint április hó utolsó napjában megszabott határidőt május hó végéig hosszabbította meg. — Tekintettel azonban arra, hogy egyes vidékeken a kukoricakóró mással nem helyettesíthető tázezelőszér, feltéve, hogy a molyfertőzés és molykár mérsékelte, az alispán a szükségessé válás gondos mérlegelésével megengedheti, hogy a tengerikórót május végén túl is eltehessék és felhasználhassák. Ebben az esetben azonban a tengeriszárakat május vége előtt okvetlenül vagy le kell vermenni a földdel letakarni, nehogy a pillék kibujjanak s az új kukoricát megfertőzzék, vagy a leveles részüktől megfosztott szárazakat csomóba kötve olyan helyen (padlásán, istállóban) elhelyezni, ahonnan a rajzó moly ki nem szabadulhat.

kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin“ kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány, vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin“ tenyészet tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Ratin“ vezérképviselőség, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 30 szám.

Viszketegséget, Sömört, Rühöt
leggyorsabban elmulasztja
a D. Flesch-féle eredeti
törvényesen védett
„Skaboform Barna-zsir“
Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes Dr. Flesch-félet kérjünk.
Próba tégely 2-30 K. nagy tégely 4 K. családi tégely 11 K.
Veszprém és vidéke részére főraktár:
Kocsuba Emill „Fekete sas“ gyógyszerüzára
Veszprémben.
Vételnél a Skaboform-védjegyre ügyeljünk.

**PATKÁNY-EGÉR
HÖRCSÖG ÉS ÜRGE IRTÓ**
Bakterium
RATIN
PROSPEKTUS INGVEN
BIBLIOPOLYFORMIUM
BUDAPEST, ROTTENBILIER-UTCA 30.

KÖLCSÖNÖKET
köztisztviselőknél, nyugdíjasoknak fizetési előjegyzésre életbiztosítással kezesség nélkül, továbbá földbirtokokra, házakra ötven évtől egész hatvanöt évi törlesztésre, második helyre tíz évi törlesztésre.
Veszek örökségeket, házrészeket, életbiztosítási kötvényeket, ezüstműveket.
farádi BALOGH CONSTANTIN
BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 41. szám.
Telefon 170—91. (Válaszbélyeg csatolandó)

BIRTOKOKAT
keresek megvételre, tekintet nélkül terjedelmükre. Közlendő a birtok művelési ága, termérték, a birtok tehertertelei, részletes leírása az épületeknek, fundus instruktus részletezése, vasuti állomás s a birtok ára.

Ajánlatokat kér:
farádi Balogh Constantin
banküzlet
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.
Telefon 170—91.

Iskolaszerek, rajzszerkek, papírok, minden e szakba vágó cikkek a **legolcsóbb** áron kaphatók
PÓSA ENDRE
könyvkereskedésében
Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.
(Saját ház.) Telefon 93.
Minden iskolában használható **tanulmányok** raktáron vannak.

Tisztelettel tudatjuk, hogy a **Siófoki Központi Tejesarnokot** megvettük.
Bárki másnál **előnyösebb feltételek** mellett vásárolunk **tejet.**
Arajanlatokat kér:
Havasi Vajvállalat
Siófoki Tejesarnokok Siófok, vagy **Központja Kaposvár.**

RAFFIA NINCS!
kellő időben lássuk el magunkat
Szólókötöző papirspárgával.
Bármely mennyiségben kapható, míg a készlet tart.
Raktár. Azonnal szállítható. Ára 100 kg. kor. 350.—
Ötödször mint bármilyen más papirspárga. Kapható:
Papírárá Gyári és Kereskedelmi Részv.-Társ.
Budapest, VII., Rákóczi-ut 6/sz.
Telefon: 83—63. Sörgőpcím: Papírtextil, Budapest

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

— Mezei egerek irtására „Ratin“ tenyészet. A patkányok, hörcsögök, ürgek, egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin“-t. Dr. Raebker újabb megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin“-nal, melyre a szász tartomány földjei

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.